

РІД НАШ КРАСНИЙ, РІД ПРЕКРАСНИЙ!

ОТЧИЙ

ЧАСОПИС

РІК ЗАСНУВАННЯ

2002

ЧЕРВЕНЬ

Число 6 (186)

КИЇВ 2017

Видання товариства "Чернігівське земляцтво"

На варті України

Велика родина сіверян у столиці щиро сердечно вітає Вас та очолюваний Вами колектив великих патріотів та професіоналів своєї справи з нагоди 25-річчя з дня заснування. Генеральна дирекція йшла в ногу разом із утвердженням всієї дипломатичної системи незалежної України, отож має всі

підстави вважатися причетною до історії вітчизняного державотворення. Ми особливо раді, що серед співробітників поважної структури є й чимало наших земляків.

Впродовж цього часу діяльність ГДІП була спрямована на утверд-

Ось уже чверть століття кращі сини і дочки нашого народу виборюють омріяну державну незалежність України. І це незважаючи на всілякі зовнішні загрози та внутрішню інертність. У цій боротьбі важить і думка державного діяча, і дія кожного громадянина, спрямовані на зміцнення авторитету молодого держави з тисячолітнім авторитетом. І в цьому аспекті особливу роль відіграє Генеральна дирекція з обслуговування іноземних представництв, яку практично створював і донині успішно нею керує наш славний земляк Павло Олександрович Кривонос. Нещодавно дружний колектив ГДІП святкував свій перший поважний ювілей. З цієї нагоди Рада ГО "Товариство "Чернігівське земляцтво" привітала дипломатичних першопрохідців.

ження та розвитку міжнародних зв'язків, донесення до світової спільноти патріотизму, українських національних традицій, любові до рідного краю.

Ваші особисті ініціативи з організації ознайомлювальних поїздок

дипломатів по регіонах України сприяли налагодженню дружніх і плідних відносин України з іншими державами. Ваші зусилля у виданні книг про тонкощі дипломатичної служби сприяли появі справді неповторних досліджень.

Бажаємо Вам і надалі слугувати нашій неньці-Україні в утвердженні її миролюбивої політики та доброзичливих стосунків зі всіма народами.

З глибокою повагою,

Голова Ради ГО "Товариство
"Чернігівське земляцтво"
Віктор ТКАЧЕНКО

Війна, яка б вона не була необхідна і справедлива, завжди злочин.
Ернест ХЕМІНГУЕЙ

У ЧЕРВНІ СВЯТКУЮТЬ СВІЙ ЮВІЛЕЙ:

ЛИТВИН Микола Олексійович – 85-ліття. Народився 14 червня 1932 року в с. Мамекине Новгород-Сіверського р-ну. Громадський і державний діяч України. Був першим заступником директора РАТАУ, секретарем Центральної виборчої комісії, науковим консультантом Президента України, керівником Служби Глави Адміністрації Президента України, завідувачем Секретаріату Голови Верховної Ради України, провідним науковим співробітником Інституту соціальної і політичної психології НАПНУ. Кандидат історичних наук. Заслужений працівник культури України. Нагороджений орденом "Знак Пошани", орденами "За заслуги" II та III ступеня, Почесним знаком Товариства "Чернігівське земляцтво" та іншими відзнаками.

ВОБК Василь Семенович – 80-ліття. Народився 7 червня 1937 року в с. Веприк Бобровицького р-ну. Життя присвятив медичній діяльності. Був лікарем-анестезіологом-реаніматором вищої категорії міського урологічного центру Київської лікарні №14.

МОРОЗЮК Світлана Сергіївна – 80-ліття. Народилася 14 червня 1937 року в смт Березна Менського р-ну. Пройшла шлях від старшого лаборанта до старшого наукового співробітника в Інституті ботаніки імені М. Г. Холодного НАНУ. Нині – професор кафедри екології Інституту природничо-географічної освіти та екології НПУ імені М. П. Драгоманова. Автор першого вітчизняного підручника з біології для шостого класу та понад 200 друкованих праць. Член Українського ботанічного товариства. Кандидат біологічних наук. Відмінник освіти України. Нагороджена нагрудними знаками імені В. Сухомилинського та академіка Фоміна.

РОЛІК Володимир Іванович – 75-річчя. Народився 4 червня 1942 року в с. Ольшана Ічнянського р-ну. Працював на різних інженерних посадах, в т.ч. провідним інженером виробничого об'єднання "Електронмаш".

СТРАТИЛАТ Микола Іванович – 75-річчя. Народився 6 червня 1942 року в с. Макіївка Носівського р-ну. Художник-графік. Нині – професор кафедри дизайну Державного інституту декоративно-прикладного мистецтва і дизайну ім. М. Бойчука. Учасник республіканських, всесоюзних, міжнародних виставок, персональні виставки проходили у Празі, Будапешті, Парижі, штаб-квартирі ЮНЕСКО. Автор альбомів "Храм і духовність", "Храм – оберігач духовності" та "Поезія в образах". Створив ілюстрації до 100 книжок, виконав понад 700 екслібрисів. Заслужений і народний художник України. Член Національної спілки художників України та Національної спілки журналістів України. Має нагороду Фонду міжнародних премій ЮНЕСКО – орден святого Миколи Чудотворця. Художник-оформлювач календарів Чернігівського земляцтва на 2000, 2001 та 2003 р.

РЯБЕЦЬ Микола Семенович – 75-річчя. Народився 15 червня 1942 року с. Прибінь Корюківського р-ну. Трудовий шлях віддав військовій діяльності. Проходив військову службу на різних керівних посадах. Був заступником головного командувача військ ППО України з озброєння, перебував в Афганістані. Нині – віце-президент Асоціації "Небо України". Учасник бойових дій. Генерал-лейтенант. Відзначений державними нагородами.

РИМША Леонід Мечиславович – 75-річчя. Народився 23 червня 1942 року в с. Радуль Ріпкинського р-ну. Біля 50 років працював на різних керівних посадах на ВАТ "Київський завод електротранспорту".

ВОРОБІЙОВА Людмила Василівна – 70-річчя. Народилася 1 червня 1947 року в Корюківці. Впродовж 20 років працювала викладачем Київського коледжу геологорозвідувальних технологій університету імені Тараса Шевченка, потім – у Київському національному економічному університеті ім. Вадима Гетьмана, нині – доцент кафедри історії та теорії господарства. Кандидат економічних наук, доцент, автор 46 наукових праць. Нагороджена почесними відзнаками.

ГОЛОДОВИЧ Анатолій Михайлович – 70-річчя. Народився 16 червня 1947 року в с. Новий Глібів Козелецького р-ну. Головний механік ВАТ "Бориспільська СПМК-530".

ШУМИЛО Михайло Михайлович – 70-річчя. Народився 16 червня 1947 року в с. Старий Биків Бобровицького р-ну. Працював начальником управління у Київській ОДА.

МОВЧАН Віталій Федорович – 70-річчя. Народився 26 черв-

ня 1947 року в с. Дмитрівка Бахмацького р-ну. Художник, учасник багатьох виставок.

ШОСТАК Анатолій Вікторович – 70-річчя. Народився 26 червня 1947 року в смт. Козелець. Весь життєвий шлях пройшов у сфері вищої освіти. Член-кореспондент Академії наук Вищої освіти України. Відмінник освіти України. Заслужений науково-педагогічний працівник НУБіП України. Нагороджений Срібною медаллю ім. В.І. Вернадського та Золотою медаллю "За новаторську роботу в галузі вищої освіти", орденами Євросоюзу та іншими почесними нагородами.

ВАКУЛЕНКО Микола Степанович – 65-річчя. Народився 5 червня 1952 року в с. Турківка Прилуцького р-ну. Генеральний директор ТОВ "Санта-Ексін-Буд".

СТЕПАНЕЦЬ Василь Якович – 65-річчя. Народився 6 червня 1952 року в с. Стара Гутка Семенівського р-ну. Працював заступником начальника відділу Головного військово-медичного управління Міністерства оборони України, головним спеціалістом відділу кадрів Департаменту охорони здоров'я Міністерства оборони України. Полковник медичної служби. Учасник бойових дій в Афганістані. Учасник ліквідації аварії на ЧАЕС. Нагороджений орденом "За службу Батьківщині в Збройних Силах СРСР" третього ступеня.

ШУРИГА Віктор Іванович – 65-річчя. Народився 15 червня 1952 року в Корюківці. Понад 20 років працював директором Київської середньої ЗОШ №4, потім – начальником відділу з питань виховної роботи управління освіти Дніпровського р-ну м. Києва. Двічі обирався депутатом Дніпровської районної ради. Відмінник освіти України. Нагороджений медаллю "За трудову доблесть", нагрудним знаком В. Сухомилинського.

ВАХНЕНКО Олександр Миколайович – 65-річчя. Народився 25 червня 1952 року в Мені. Трудовий шлях пройшов в стоматологічній лікарській діяльності. Був лікарем-стоматологом, заступником головного лікаря, головним лікарем стоматологічної поліклініки, нині – головний лікар ДЗ "Центральна стоматологічна поліклініка Міністерства охорони здоров'я України". Кандидат медичних наук. Заслужений лікар України. Віце-президент Асоціації стоматологів України.

ШКУРКО Володимир Дмитрович – 65-річчя. Народився 27 червня 1952 року в с. Авдіївка Сосницького р-ну. Працював інженером з управління реактором, начальником зміни реакторного цеху Чорнобильської атомної електростанції, нині – диспетчер ДП НАЕК "Енергоатом". Учасник ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС. Нагороджений орденом "За заслуги" III ступеня.

СЕМЕНОВА Надія Якимівна – 60-річчя. Народилася 6 червня 1957 року в Новгород-Сіверську. Працювала головним спеціалістом Управління соціального захисту Харківської райдержадміністрації м. Києва. Заступник начальника відділу бухгалтерського обліку і фінансової звітності Міністерства з питань надзвичайних ситуацій.

КОВАЛЬЧУК Олександр Володимирович – 60-річчя. Народився 12 червня 1957 року в с. Рейментарівка Корюківського р-ну. Працівник заводу "Арсенал".

ГАРБУЗ Ольга Петрівна – 60-річчя. Народилася 19 червня 1957 року в с. Кобижча Бобровицького р-ну. Головний спеціаліст служби у справах неповнолітніх Дарницької державної адміністрації. Помічник депутата Дарницької райради. Обиралася депутатом Харківської районної ради 1998–2002 рр.

СКЛЯР Микола Миколайович – 60-річчя. Народився 23 червня 1957 року в с. Жовтнєве Менського р-ну. Дипломат, провідний спеціаліст Посольства України в Республіці Вірменія.

ЖЕРЕБИЛО Катерина Іванівна – 55-річчя. Народилася 3 червня 1962 року в с. Підлісне Козелецького р-ну. Бухгалтер фірми "Граніт".

БОРИС Людмила Миколаївна – 55-річчя. Народилася 11 червня 1962 року в Ніжині. Вчитель української мови та літератури вищої категорії Боярської ЗОШ №4 Києво-Святошинської РДА Київської області.

ДРОФАНЬ Любов Анатоліївна – 55-річчя. Народилася 17 червня 1962 року в Києві (батько родом з Ічні). Працювала редактором відділу української мови та літератури в журналі "Дивослово". Вчений секретар Інституту проблем сучасного мистецтва НАМ України.

Дорогі земляки!

Рада товариства "Чернігівське земляцтво" сердечно вітає вас із ювілеєм і зичить усім доброго здоров'я, великих успіхів у житті, оптимізму, сімейного щастя, невтомного доброторства в ім'я рідної землі.

5 травня до Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя завітав президент України (1994–2005 рр.) Леонід Данилович Кучма. Зустрічали почесного гостя з хлібом-сіллю, квітами та вітальними словами ректор університету Олександр Самойленко та міський голова Анатолій Лінник. Навчальний заклад також відвідали народний депутат України Валерій Давиденко, голова Чернігівської облдержадміністрації Валерій Куліч, перший заступник голови Чернігівської обласної ради Валентин Мельничук.

Діловий ВІЗИТ

Шановані гості попрямували до Гоголівського корпусу, де їх в актовій залі зустрічав своїм виступом переможець численних міжнародних і всеукраїнських конкурсів молодіжний хор "Світич". Леонід Данилович завітав у гості не з пустими руками, а з подарунком, який стане справжньою цін-

ністю для факультету культури та мистецтв. Біле фортепіано всесвітньо відомої компанії Steinway&Sons від Президентського фонду Леоніда Кучми прикрасило своїм звучанням концертну програму закладу. Таке заохочення – частина великої програми Фонду "Україна", започаткованої 2013 року. Загалом Фонд закупив для юних українських митців 75 фортепіано Essex/ Steinway&Sons. Ніжинський університет – 56-й навчальний заклад, який віднині має такий інструмент.

Своїм проникливим співом та грою на музичних інструментах чарували талановиті виконавці Гоголівського вишу. З вдячністю звернувся до Леоніда Кучми ректор університету Олександр Самойленко, подякував-

ши за такий неоціненний вклад в культурне виховання молоді Чернігівщини. "Я радий, що наш фонд "Україна" такий внесок робить в розвиток культури, – сказав Леонід Кучма. – Від якості інструмента залежить настрій і виконавця, і тих, кого він супроводжує, і людей, які прийшли послухати музику, бо люди, які ходять на класичні концерти, дуже добре на цьому розуміються. Для всіх нас питання культури має стояти не на останньому місці у владних структурах, а на перших позиціях, бо це багато значить для наступних поколінь".

Диригенти хору "Світич" професори Людмила Шумська та Людмила Костенко вручили на згадку другому Президенту України подарунок у вигляді компакт-дисків з записом виступів колективу.

У планах – подальша співпраця Фонду з Ніжинським університетом імені Миколи Гоголя. П'ятеро кращих студентів вишу вже незабаром стануть стипендіатами Президентського Фонду Леоніда Кучми "Україна".

Під час свого візиту Леонід Кучма відвідав картинну галерею Ніжинського вишу та музей М. Гоголя. Також він мав спілкування з ректором, гостями та членами ректорату, де щиро відповідав на всі задані йому питання.

Наш кор.

НАШІ

У 90-х роках минулого сторіччя я познайомився із Миколою Миколайовичем Вощевським. А коли його обрали керівником регіонального відділення Товариства "Чернігівське земляцтво" в Києві, ми стали частіше зустрічатися. Він виявився не тільки широко, мудрою і товариською людиною, а ще й прекрасним оповідачем, отже, чимало цікавого і неординарного повідав мені про своє рідне село Галицю, батьків та родичів.

Вощевські

Його батько, Микола Панасович, народився у 1926 році, він був середнім із п'яти синів у звичайній сільській родині. Як згадувала батькова матір, бабуся Катерина, у 1920-ті українське село жило надією на краще. Позаду були роки Першої світової та громадянської війн. Відбувся обіцяний розподіл поміщицької землі, відкрили свою роботу численні гуртки, розпочалася кампанія з ліквідації неписьменності... Головним же для кожної родини був довгоочікуваний спокій, який прийшов на зміну рокам безвладдя в країні.

Втім, батькові так і не судилося застати ті відносно спокійні часи... Вже з 1928 року на зміну новій економічній політиці прийшла тотальна колективізація. Людей, які поколіннями плекали мрію про власне господарство, змушували вступати до артілей, комун, віддавати свою худобу та реманент в колективне користування.

Батькова родина шукала шляхів, аби уникнути вступу до колгоспу. Відтак, наприкінці 1920-х років Вощевські виїхали до Саратовської області. В степових і засушливих районах селянам обіцяли величезні земельні володіння – ледь не по сорок десятин на сім'ю. Для Панаса Пилиповича це було неабияке багатство, адже в Леонідівці він мав більше трьох десятин. Правда, вже через рік їхня родина повернулася – наполягла батькова матір Катерина

Денисівна. Згодом бабуся неодноразово розповідала, що всю весну і літо їхня сім'я горбатилася на городі та в полі, а восени збирати було нічого – засуха та глиняна земля з'їли увесь урожай.

Втім, дідусь все ще шукав вихід, аби уникнути вступу до колгоспу, і підказав йому у цьому випадок. Середина 20-х – початок наукового "буму" по всій Європі. У великих містах відкривалися наукові інститути, медичні лабораторії, які потребували піддослідних тварин. Працюючи на заводі в Одесі, на стіні однієї з лабораторій Панас Вощевський помітив оголошення про прийом морських свинок від населення. Згодом дідусь повернувся до рідного села Леонідівка,

що на Ніжинщині, й почав разом із односельчанами вирощувати морських свинок і вагонами відправляти їх на Москву.

В радянські часи міцно вкорінилася думка, що 22 червня 1941-го Гітлер зненацька напав на Радянський Союз. Мовляв, до цієї дати ніхто й подумати не міг, що розпочнеться війна. Між тим, підготовка до війни відчувалася навіть у невеличких селах Чернігівщини. Так, у селі Галиця, де народилася Марія Вощевська, в колишньому маєтку поміщиків Раковичів розводили шовкопрядів – цінну нитку використовували для виготовлення парашутів. З середини 30-х років гострою проблемою стало підкувати коня – залізо зникло з українських сіл, адже його використовували для виробництва військової техніки.

Власне, для їхньої родини війна почалася ще в 1939-му, з нападу Союзу на невеличку Фінляндію. У ганебній для СРСР війні, яку воліли не згадувати в радянських підручниках, воювало чимало вихідців з Чернігівщини. Серед них – Василь Тарасович Гакал.

З початком війни з Німеччиною розпочалася масова мобілізація. Вже до кінця червня усіх юнаків-призовників вивезли з села. Між тим, чимало молоді й літніх чоловіків залишилися – їх вивозили будувати аеродроми в Прилуках, Великій Дівиці, Макіївці. Дорослих часто забирали й на копання протитанкових ровів.

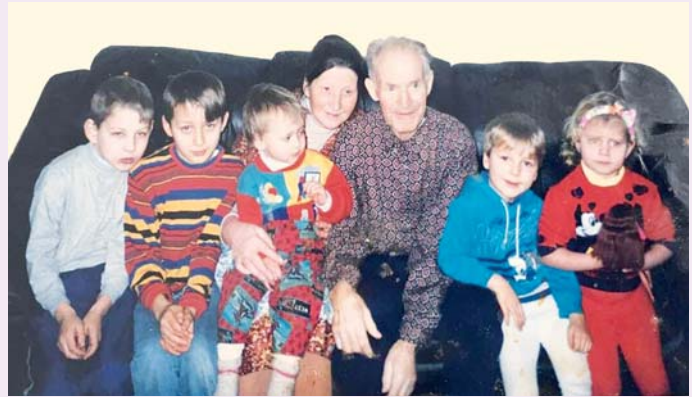

В часи окупації чимало змінилося в побуті селян, але дещо нова влада перейняла від попередньої – колгоспи. Щоденна праця в колективному полі залишалася так само обов'язковою. Тільки замість кремезних чоловіків важку працю виконували жінки, діти й літні люди.

У вересні 1943-го року на Ніжинщину повернулася радянська влада. Тоді на війну забрали і зовсім юних хлопців, і літніх чоловіків, яких не призвали 1941-го.

Тоді ж, у 1943-му році, 17-річного Миколу Панасовича мобілізували на війну і відправили на Далекий Схід – воювати з Японією. Спочатку був снайпером, а потім вивчився на електро-механіка і повернувся додому лише через сім років.

Ще з дитячих років він мріяв здобути професію ветеринара і, повернувшись з Далекого Сходу, вступив до Ніжинського ветеринарного технікуму, у 1955-му закінчив з відзнакою. Хороший фахівець очолив ветеринарну дільницю в сусідніх з Леонідівкою селах: Терешківці, Сальному, Шняківці, Яхнівці та Галиці, де і познайомився з Марією Василівною Гакал. І коли у 1955 році вона закінчила Галицьку десятирічку, вони побралися. У наступному 1956 році 12 червня народився первісток Валерій, а 12 грудня 1959 року – Микола. Батько й надалі продовжував вчитися – у 60-ті з відзнакою закінчив Московську ветеринарну академію ім. К.А. Тимірязєва. Він був настільки уважним та люблячим чоловіком і батьком, що після кожної екзаменаційної сесії завжди привозив

подарунки мамі та синам.

Микола Панасович був знаючим спеціалістом і користувався неперевершеним авторитетом не тільки у місцевого населення, а й навіть у керівництва ветеринарної медицини області.

У 1967 році йому запропонували посаду головного ветеринарного лікаря радгоспу "Ічнянський".

Власне кажучи, це було службове підвищення, адже радгосп був великим господарством де поголів'я свиней та великої рогатої худоби налічувалося тисячами.

Незабаром вони переїхали до Ічні. А 17 травня 1967 року у них народилася донька Галина.

Цікаво, що саме в ті роки моя дружина Любов Петрівна працювала у радгоспі

мав наш батько, ветеран праці. На різних обласних та районних нарадах його завжди ставили у приклад іншим.

Понад 20 років тому Микола Панасович переступив межу вічності, але пам'ять про цю надзвичайно світлу людину й досі бережуть не лише родичі, а й друзі, колеги, сусіди...

З Марією Василівною Вощевською я познайомився у кінці минулого сторіччя і від тих пір спілкуюся. Якось вона мені похвалилася, що пише спогади про свою рідню та село Галицю і навіть показала свої записи. Коли я з ними ознайомився, то відчув, що вона має дар оповідача. Згодом ідею матері підхопили її сини Валерій та Микола і почали збирати матеріали. З архівних документів, старовинних книг, родинних переказів брати роками по дрібочці збирали потрібний матеріал і крок за кроком відтворювали історію рідного села та своїх пращурів. І намагалися, щоб географія книги охоплювала не лише Галицю та сусідні села, а й Прилуччину та Ічнянщину.

Декілька років сім'я Вощевських натхненно і напружено готувала книгу до видання.

Нарешті в 2012 році книга Марії Вощевської "Мій край. Люди і долі" побачила світ. Згодом її відзначили Всеукраїнською премією ім. академіка П.Т. Тронька, Ічнянською літературною премією ім. С.В.Васильченка, медаллю Олександра Довженка.

Восени 2016 року учитель-методист Ічнянської гімназії ім. С. Васильченка Вален-

тина Давидова підготувала і провела конференцію за книгою Марії Вощевської "Мій край. Люди і долі". Окрім учнів та вчителів і автора, у заході брали участь брати Вощевські-Валерій Миколайович та Микола Миколайович, які не тільки готували книгу до друку, але і профінансували видання.

Сім'я Вощевських продовжує і далі творити добро для отчого краю.

Станіслав МАРИНЧИК,
письменник

завідуючою ветеринарною аптекою, і майже щоденно спілкувалася із Миколою Панасовичем і розповідала, що він був людиною щирою і рідкісної душі, і не тільки хорошим фахівцем, а взагалі всебічно грамотним, гарно розбирався в політиці та міжнародних питаннях, був завжди ввічливим і тактовним.

Якось Микола Миколайович говорив: "Сьогодні вже не злічити, скільки нагород, орденів та грамот і подяк отри-

Підійшовши з ніжним щемом у серці до чернігівської садиби, вклонилися ошатному будиночку, що вже давно став уособленням кожного рідного дому на Сіверщині. О, як зраділа оселя, зустрічаючи нас: вікна посміхнулися блиском, весело зазвеніли шибки, стіни посвітлішали і стали вищими. "Заходьте, рідненькі! – якось по-материнськи, з особливою теплотою звернулася

Свято праці і серця

розчулена хата. А на порозі з ключами, що завчасно відкрили знайомі двері, нас чекала завжди привітна господиня – виконавчий директор Ради земляцтва Тетяна Літошко.

Фронт робіт на земляцьку толоку був спланований заздалегідь. Тож часу не гаяли, дружно взялися за впорядкування садиби. Робота закипіла після батьківських обіймів і напутніх слів голови Ради Чернігівського земляцтва Віктора Ткаченка.

Битим шляхом від центрального входу в музей архітектури і побуту України в Пироговому прямували чернігівчани. Дорогою, що завертала праворуч між широкою нивою на пагорбі і гаєм, увінчаним молодю зеленню, вони гомоніли про земляцькі справи, ближче зацікавлено знайомилися. Отак і дісталися озерця, в дзеркалі якого красувалася мурована біла хата. Саме до неї 29 квітня поспішали зранку, аби причепурити її подвір'я до травневих свят, відчутти її ауру, наснажитись.

Кожний учасник весняної толоки на своїй ділянці працював з віддачею, з насолодою, так, як би це він робив на своєму власному подвір'ї.

Якось легко входили лопати в застелену першою травицею землю

під орудою сильних рук Анатолія Пінчука, Григорія Шкребея, Миколи Поети, Леоніда Кольцова, Андрія Жинського з сином Платоном, Володимира Зуба, які обкопували дерева та готували ямки для висаджування кущів смородини і порічок. Цокотіли секатори, якими підстригали, фор-

мували, робили модну зачіску зеленій огорожі Михайло Марченко, Людмила Коваленко, Микола Бичек, Олександр Смілик, Іван Майдан, В'ячеслав Михайлишин. Дбайливі руки Ганни Калайди, Ганни Червонюк, Надії Кольцової, Любові Тушинської, Ольги Жадько, Ганни Скрипки прополювали клумби, висаджували яскраві квіти. За хатою вичісували граблями від опалого листя й гілочок траву, косили її там, де вона переросла Віктор Кузуб, Юрій Табірца, Ігор Хоменко, і дзвеніла коса, а їй підспівував на калині соловейко. І душа співала.

Не забули і про шкідників Ганна Харченко та Петро Катіман, які обприскували кущі та дерева.

Марина та Людмила Борис поїли свіжою водою квіти, кущі й дерева, що живими оберегами височіють навколо білолицького сіверського будиночка. А ще Єфросинія Андронova та Ганна Кучер не забули навести весняний макіяж, тобто побілити стовбури садових дерев і присадибних бордюрів.

За цією злагодженою роботою спостерігали через паркан і наші сусіди по садибі – члени Волинського земляцтва. Та не стрималися й вирішили відзначити чернігівську толоку, передавши диски з цікавою інформацією про волинян. Диригент квітневого суботника Тетяна Літошко з приємністю вручила ці нагороди землякам-чернігівцям.

За хорошою традицією крапку в цій благородній справі поставив спільний побратимський обід. А їли з апетитом. Аякже – як робимо, так і

імо! А ще співали улюблених пісень. Та так, що не втрималися члени волинського, івано-франківського, запорізького земляцтва і приєдналися

до нашого чернігівського гурту. Пісня лунала над усіма земляцькими садибами в Пироговому, еднаючи полум'яні серця.

В'ячеслав МИХАЙЛИШИН,
член Національної спілки
журналістів України
Фото автора та
Ганни СКРИПКИ

Тридцять творчих літ

Тридцять років тому на духовній карті України з'явився новий орієнтир для всіх небайдужих громадян, які вже передчували історичні переміни в долі колишньої великої слов'янської держави. Ще чаділа впокорена героїчними ліквідаторами Чорнобильська АЕС, ще кремлівські верховоди намагалися гарячково зберегти імперію, та творча інтелігенція вже відчувала наростаючі повіти вітрів свободи. Саме тоді і з'явився на світ Український фонд культури, який очолив знайомий поет, громадський діяч Борис Олійник. Серед перших ініціаторів були Олесь Гончар, Олексій Коломієць, Олександр Білаш, безсумнівні авторитети нації, за якими взялися за відродження культури десятки таких же свідомих патріотів.

Ідея спрацювала, Фонд став однією з перших ластівок наростання громадського руху в згуртованому суспільстві. Це зараз в Україні так ясно вродило на різні фонди, що часом не відаєш, яку ж насправді мету ставлять їх організатори – ширяться чутки, що з волі державних чиновників створюється якийсь культурний фонд, що буде діяти на державні кошти, а це значить – відмивати дециду й для власних потреб, як це у нас заведено. Фонд культури витримав усілякі випробування й зберіг притягальну силу для кращих творців української культури – літераторів, художників, композиторів, майстрів сцени, просвітян, учених.

Урочисте зібрання з нагоди ювілею зібрало в столичному Будинку вчителя якусь тільки часточку друзів і соратників. Прибули й кілька керівників обласних філій, особливо полтавської на чолі з Олександром Сидоренко, і запашний коровай, спечений місцевими хлібодачами, осяяв усіх присутніх і нагадав, що саме полтавці на чолі з Борисом Олійником започаткували колись діяльність авторитетного патріотичного об'єднання.

Сам же Борис Ілліч, перебуваючи на лікуванні, озвався до колег теплим

словом, яке зачитав відповідальний за ювілейну урочистість його заступник письменник Олександр Бакуменко. В короткому посланні підкреслювалася особлива об'єднавча роль Фонду, який

ної премії Білорусі, колишній член знаменитого вокального ансамблю "Пісняри", що мешкає нині на Житомирщині і приїхав спеціально на урочистість. На їх долю випало й представляти справжнього патріота України митрополита Київського і всієї України-Русі святійшого Філарета. До речі, незважаючи на зайнятість і похилий вік, він час від часу буває на різних фондівських заходах, бо до глибини душі розуміє значення духовності для народу. І коли в супроводі архієпископа Чернігівського та Ніжинського Євстратія (Зорі) він піднявся на сцену, зал озвався тривалими оплесками.

Хочу привітати всіх вас від імені Української православної церкви Київського патріархату з ювілейною датою. Українська культура, українська мова – то обереги нашого народу. Дякуючи Богу, ми живемо в незалежній державі, тож маємо можливість духовно відроджуватися. Свого часу було відновлено Успенську церкву Києво-Печерської лаври, Михайлівський золототерхий. І якби нині керував містом Олександр Омельченко, то, може, була б реставрована й Десятинна церква. Набирає сили українська мова, а вона є основою культури. Тож треба плекати її повсякденно. Ми віримо, що Бог захистить нашу Україну.

в складних умовах зумів зберегти золотий актив творчої інтелігенції, став справжнім рідним домом для акторів, художників, майстрів слова, здійснив кілька проектів, які знайшли підтримку всього народу, виховав не один десяток юних талантів. Згадаймо бодай підтриману мільйонами ініціативу по спорудженню меморіалу "Матері-вдові", чи не єдиного у світі знаку поваги до вдовиного подвигу.

Ліричного тону вшанування надали ведучі – поетка Зоя Ружин та відомий артист Олесь Коляда, лауреат Держав-

ріархату з ювілейною датою. Українська культура, українська мова – то обереги нашого народу. Дякуючи Богу, ми живемо в незалежній державі, тож маємо можливість духовно відроджуватися. Свого часу було відновлено Успенську церкву Києво-Печерської лаври, Михайлівський золототерхий. І якби нині керував містом Олександр Омельченко, то, може, була б реставрована й Десятинна церква. Набирає сили українська мова, а вона є основою культури. Тож треба плекати її повсякденно. Ми віримо, що Бог захистить нашу Україну.

По тому настоятель православної церкви Київського патріархату Філарет вручив високі нагороди групі активістів Фонду культури, які особливо відзначилися в роботі. Цей вияв довіри та поваги до діяльності творчої інтелігенції не залишив нікого байдужим, ще раз підкресливши, що саме ця церква працює на розбудову української держави, її культури.

Тепле слово вітання виголосив колишній київський міський голова Олександр Омельченко, що кілька разів обіймав цю посаду в переломні роки і встиг залишити яскравий слід в історії літописного міста. Мовив поважний гість про роботу Українського фонду культури, згадував його знаних діячів і не втримався від оцінки позиції нинішньої влади щодо духовності. І мав рацію, констатувавши з гіркотою, що в такий день до активістів цієї громадської організації могли б прийти державні чиновники й зачитати привітання від українського Президента, столичного мера тощо, аби не доводилося робити це організаторам пошанування.

Добре, що про це нагадав присутнім колишній Президент України Леонід Кучма, який надіслав вітання від відомого благодійного Фонду власного імені, на рахунок цього набагато молодшого об'єднання вже теж чимало добрих справ.

Він підкреслив, що Український фонд культури давно завоював авторитет у державі як велика духовна сила, спрямована на відродження духовності народу.

А навпереміш із вітаннями звучали голоси відомих артистів. Ті ж полтавці привезли цікавий колектив, який озвучив низку пісень на вірші свого знаменитого земляка. Як завжди на висоті був неперевершений співак народний артист України Олександр Василенко. Зачарувала громаду співачка Світлана Мирвода, яка нещодавно стала народною артисткою. Словом, ювілей відбувся. Про це говорили й члени правління Фонду, знані в Україні люди. Це підтвердили й вихідці з Чернігівщини поетки Леся Майданівська та Ганна Скрипка, і письменники Валерій Демченко та Анатолій Самойленко.

Що ж, Український фонд культури вступив у чергове десятиліття. Вступив, переборовши безліч труднощів – не увагу влади, відсутнє фінансування, через яке можна було бачити, як у неопалюваних чудових кімнатах мерзнуть і Герой України Борис Олійник, і його бойовий заступник Дмитро Янко, як горнуть до них митці з багатьох куточків України, бо саме тут знаходили вони родинне тепло й слово підтримки. Віриться, що й далі не гаснутиме яскравий вогник привіту в старовинному особняку на вулиці Липській.

Леонід ГОРЛАЧ
Фото Валерія ДЕМЧЕНКА

Від редакції. Через кілька днів після цієї події Бориса Олійника не стало. Глибоко сумуємо разом із усіма шанувальниками творчості видатного поета, який так любив і нашу Чернігівщину.

ПАМ'ЯТІ Бориса Олійника

*Втомившись від суєтності земної,
Він тихо відійшов від громовин.
Здобувши славу, він не ліз в Герої,
Поет Олійник – України син.*

*Напередодні свята Перемоги
Йому у Лаврі воздали хвалу.
На Байковій горі його дороги
Вросли в могильну глинисту імлу.*

*І вмила влада руки. Оркестрові
Мелодії не плакали, коли
Жура й печаль, відбиті в щирім слові
Прощальному, усім серця пекли.*

*Його Господь забрав до себе, знаю,
Щоб розказав, як Україні жити,
Як казнокрадів ненажерну зграю
Приборкати, як нелюдів скорити.*

*У нього слово – незборима зброя,
Що всіх страждених гріла й берегла,
З раба творила справжнього героя,
Знедоленим за Біблію була.*

*В Верховних Радах, у ПАРє, достоту
Він був Пророком, світоцем між тим,
Був воїном, робив свою роботу,
Серед людей земних був сам земним.*

*Беріг він до останнього набою
Свій Фонд культури, дітище душі,
Ніколи він не гондлював собою,
Не гризся за партійні бариші.*

*Про матір, батька, вбитого фронтами,
Про смерч чорнобильський писав, як єсть.
Тому його рядки живуть між нами,
Як гімн, звучать, оберігають честь.*

*"Трубить Трубіж" – як заповіт у слові,
Пророцтво крає світ, як лемеші:
"Бо тільки Слово береже в основі
Безсмертя української душі".*

*Так, заповіт це всім, хто боре зраду,
Хто душу всю народу віддає,
Хто свято береже немертну правду
І на макуху зроду не клює.*

Анатолій РАДЗІХОВСЬКИЙ

Прикрощі

у Корюківці на Чернігівщині знову поминали мирних жертв Другої світової війни – майже 7 тисяч жителів міста було знищено нацистськими окупантами. Знову були поминальні дими з кадилиць священників, червоні квіти пам'яті в руках очільників області і гіркі слова про ту давню трагедію, яка й досі болить.

історії

Сьогодні історики називають Корюківську трагедію найбільшою нацистською каральною акцією знищення населеного пункту разом із мешканцями у Другій світовій війні 1939–1945 років. Представник Українського інституту національної пам'яті в Чернігівській області Сергій Бутко на траурних заходах у Корюківці зауважив: "Нацистський злочин знищення Корюківки, а таких в Україні було понад 670, у Чернігівській області – 63, має особливості – вбивали і спалювали не під час бойових дій, а свідомо діяли проти цивільного населення з метою "помсти і залякування". З 2014 року ми переконалися, що спадкоємцем таких нацистських каральних акцій є сучасний російський агресор, який це намагається робити вже за допомогою сучасних засобів нищення. Мета, почерк, безмежна жорстокість такі самі. І тільки наша власна українська держава, наша армія захищає беззахисних мирних людей, рятує від катастрофи масових вбивств".

Але знову й знову лунає питання: чому така трагедія сталася і чому про неї мовчали в радянський час?

Бо, як сьогодні розповідають історики, а місцеві жителі говорили про це весь час відкрито та їх ніхто не чув: по-перше, знищували українців Корюківки переважно мадяри, а радянська влада не хотіла псувати стосунків із соціалістичною Угорщиною.

По-друге, знищення міста було не просто спровоковано нападом радянських партизан загону Олексія Федорова на малярську військову частину. Найбільший злочин у тому, що партизани три дні з сусіднього лісу просто спостерігали за винищенням мирних громадян.

Партизани могли врятувати бодай частину мешканців Корюківки від смерті, однак зумисне не зробили цього.

Відповідно до офіційних даних, на початку 1943 року з'єднання першого секретаря Чернігівського обкому КП(б)У Федорова налічувало 12 загонів загальною кількістю 5,5 тисячі бійців; більшість із них базувалася неподалік

Корюківки. За підрахунками істориків, кількість карателів, відряджених на "акцію відплати", становила лише 300–400 осіб.

Ще відомо, що Микола Попудренко – один із керівників партизанського руху в Україні, секретар Чернігівського підпільного обкому Компартії – заборонив вчиняти будь-які дії для захисту Корюківки, хоча більшість рядових партизан рвалися на допомогу людям... А в своєму щоденнику, опублікованому нині журналом "Сіверянський літопис", сухо і спокійно розповідає, як радянські партизани вбивали дядьків із села, котрі заїхали в ліс по дрова.

Численні накази вищого військового керівництва орієнтували партизан на вчинення диверсій і знищення живої сили ворога, проте немає жодного документа, де вказувалось би на необхідність захищати мирне населення. Можна лише здогадуватися, що, провокуючи гітлерівців на масові розправи, диверсанти насправді виконували директиву Москви: "Піднімати український народ на боротьбу проти окупантів".

Жодна каральна операція гітлерівців не переривалася сталінськими загонами, бо було вигідно, щоб відбувалось якнайбільше звірств з боку німецької адміністрації.

Найбільший злочин у тому, що партизани три дні з сусіднього лісу просто спостерігали за винищенням мирних громадян.

Усі знали, що німецькі окупанти за кожного вбитого солдата розстрілюють до 100 чоловік, і цього наказу вони невідступно дотримувалися. А підпільники та партизани, вбивши німця, навіть не прикопували труп. Таке часто траплялося просто в населених пунктах, після чого гітлерівці відразу розстрілювали мирних людей, село спалювали. За задумом Москви, населенню України потрібно було довести, що Голодомор 1932–1933 років, розстріли 1930-х – це так собі, а німецький режим набагато жорстокіший. Гітлер, зі свого боку, вважав, що партизанська війна дає змогу виявляти "небажані елементи", які слід знищити. Відповідно до планів рейхсфюрера СС Гімmlера, кількість слов'янського населення мала зменшитися до 30 мільйонів.

На траурних заходах у Корюківці голова Чернігівської обласної ради Ігор Вдовенко наголосив: "Ми повинні зробити все можливе, щоб не допустити повторення трагічних сторінок нашої історії, докласти зусиль, щоб спогади про жахіття війни залишилися у пам'яті як вічна пересторога, але ніколи більше не ставали реальністю".

А народний депутат Анатолій Євлахов пообіцяв зробити все від нього залежне, щоб у 2018-му на 75-ті роковини гідно вшанувати пам'ять жертв Корюківської трагедії, адже меморіал пам'яті населених пунктів, знищених нацистськими окупантами, досі не зведено.

Василь ЧЕПУРНИЙ

Ви завжди з нами

Пройшла ще одна річниця пам'яті Чорнобильського лиха. Поступово суспільство звикає жити з цими ранами. Все менше залишається тих, хто брав участь у ліквідації наслідків аварії, але в їхніх серцях назавжди залишаються ті спекотні дні літа 1986 року. Адже поряд з ними були друзі, колеги, близькі, які розділили гіркий хліб біди.

В один із весняних днів зібралися і члени відділення чорнобильців-ліквідаторів Чернігівського земляцтва. Як завжди, до пам'ятника-стели біля "Чорнобильської церкви" у Дарницькому районі поклали квіти, а потім було спілкування у вузькому колі. Для цього гостинно відкрили двері свого офісу волинці, бо проведення Євробачення внесло свої корективи у роботу нашого земляцтва.

У спогадах Миколи Поети – керівника відділення, Миколи Волощука, Олександра Смілика, Тетяни Літошко, Михайла Марченка, Жанни Шнуренко – першого заступника голови Ради МГО "Волинське братство" та інших оживали фрагменти історії приборкання стихійного лиха.

Хтось пригадував, як після роботи в зоні з великим душевним болем полишав на звалищі свою вантажівку, хтось пам'ятав, як наперекір засторогам солдати в час відпочинку їли соковиту полуницю з полишених городів, як складно було вберегти від забруднення свіжі буханці хліба, як нестача інформації про радіаційне забруднення привела до трагедії багатьох людей.

Дмитро Волох показав присутнім

реліквію – свою перепустку у чорнобильську зону.

Незважаючи на життєві обставини, прозвучала в їх словах віра в краще майбутнє, в те, що ми зможемо подолати труднощі і жити гідно.

Ганна СКРИПКА
Фото автора

До наших коренів

11 травня заступник керівника ветеранського відділення Владислав Степанович Рейский відсвяткував свій 85-й день народження. Цього дня привітати ветерана завітали до його оселі керівники ветеранського та чорнобильського відділень Сергій Кудін та Микола Поета.

За дорученням голови земляцтва Віктора Ткаченка вручили вищу нагороду Асоціації земляцтва Києва. До нагороди земляки вручили подарунки та Почесну грамоту Всеукраїнської організації учасників війни. Відбулась плідна бесіда. До речі, Владислав Степанович – автор фільму про ветеранів Другої світової війни, членів нашого земляцтва. Цей фільм планується розмістити на земляцькому сайті.

Сергій КУДІН,
голова ветеранського відділення

Уклін Кобзареві

Весняної днини творча група учителів української мови та літератури, на чолі з директором Кобижчанської середньої загальноосвітньої школи Сергієм Михайловичем Банясом, приїхали до столиці з метою отримання консультації по методиці викладання предмету за програмою "Росток" та відвідання музею Т.Г.Шевченка.

Музей Кобзаря зустрів учителів оновленою експозицією залів. Уважно і зацікавлено сприйняли колеги розповідь екскурсовода. Непомітно зби-

гав час, душа екскурсантів переповнювалась новим сприйняттям образу поета.

Вся отримана інформація буде використана викладачами при підготовці випускників до ЗНО, звершиться найголовніше – свяятий зв'язок поколінь, гордість за українську націю, пам'ять про її символ – Кобзаря.

По завершенню оглядової екскурсії гості столиці прийшли до пам'ятника Т.Г.Шевченка з квітами та уклінно склали йому шану. Працівники музею – подарували для шкільної бібліотеки с. Кобижчі навчальну літературу.

Надія ГОЛОТА,
організатор заходу

7 травня 2002 року 83 ветерани Другої світової війни Чернігівського земляцтва об'єднались. Керівником було обрано Миколу Даниловича Купченка. Тож цього річні травневі заходи за участі членів ветеранського відділення проходять в межах подяки нашим ветеранам-землякам.

7 травня цього року у столичному парку Партизанської слави для ветеранів війни, киян і гостей міста продемонстрували панорами Другої світової війни. Зокрема, глядачам відтворили легендарну зустріч на Ельбі. Серед запрошених були і члени ветеранського відділення Чернігівського земляцтва Володимир Будьонний, Михайло Вертушков та Сергій Кудін.

Зустріч на Ельбі стала зімкненням двох європейських фронтів, що в подальшому мало надзвичайно важливе стратегічне, тактичне та політичне значення. Усі присутні мали нагоду не лише завдяки реконструкції подивитися, як наші герої здобували перемогу у Другій світовій війні, але і послухати, як все відбувалося. А вже на заході був присутній безпосередній учасник тих подій Володимир Дмитрович Будьонний. В рамках заходу відбувся також святковий концерт, а героїв пригощали польовою кашею. Участь у заході відбулась за запрошенням Всеукраїнської спілки учасників війни, яку очолює генерал-майор Володимир Попович.

8 травня члени ветеранського відділення Віктор Сидельов, Михайло Чмихов, Сергій Кудін на чолі із керівником Київської організації ветеранів війни Віктором Мальованим взяли участь в траурному мітингу з перепоховання 110 радянських солдатів і офіцерів в селі Гатне Київської області.

У цьому меморіалі поховано вже більше тисячі захисників Києва, які знайшли свій спочинок в результаті 10-річної роботи пошукового загону

Пам'ять і обов'язок

"Дніпро-Україна". Як повідомив командир археологічно-патріотичного пошукового загону "Дніпро-Україна" Сергій Распашнюк, із 110 останків вдалося ідентифікувати 18 солдатів. Знайшли і деяких родичів загиблих, яким передали особисті речі полеглих червоноармійців під час перепоховання. Серед ідентифікованих був і наш земляк Адам Федорович Криволап, військовий технік II-го рангу полку

ВНОС, 1911 року народження. В записці з посмертної капсули значиться: "Чернігівська обл. Добр. район."

Взяли участь у заході і ветерани Другої світової війни. Зокрема, як підкреслив у своєму виступі Сергій Кот, сьогодні кожен повинен пам'ятати, якою ціною понад 70 років тому була завойована Велика Перемога.

9 травня члени ветеранського відділення Микола Лойко, Віктор Сидельов, Сергій Кудін поклали квіти до могили Невідомого солдата на площі Слави в Києві.

11 та 12 травня були відвідані вдома члени ветеранського відділення Владислав Рейський, Микола Лойко, Марія Ракитнянська-Нечаєва. Всім ветеранам були вручені подарунки від Чернігівського земляцтва.

Заходи по вшануванню наших славних земляків ветеранів Другої світової війни з нагоди 15-річчя створення ветеранського відділення продовжуються. Запрошуємо наших земляків до участі.

Сергій КУДІН,
голова ветеранського відділення

У Національному музеї українського декоративного мистецтва відбулося закриття виставки народного художника України, лауреата Національної премії України ім. Т.Г. Шевченка Петра Печорного, професора Київського державного інституту декоративно-прикладного мистецтва і дизайну ім. М. Бойчука.

Відданий ШЕВЧЕНКУ

Присутні стали свідками знакової події в сучасному творчому просторі – відомий митець свої виставлені твори передав у дарунок Шевченківському Національному заповіднику в місті Каневі, Національному музею Т.Шевченка в Києві і, звичайно ж, музею декоративного мистецтва, де вже зберігаються роботи художника. Серед переданих експонатів декоративні тарелі, зроблені за мотивами відомих творів з "Кобзаря", за які майстер отримав Шевченківську премію.

Сергій ПАНКРАТЬЄВ

Від Чернігівського земляцтва художника привітав заступник голови Семенівського районного відділення Євген Клименко, який вручив митцю пам'ятний знак Товариства "Чернігівське земляцтво". У привітальному слові Євген Миколайович відзначив, що твори майстра займають достойне місце і в музеї Т. Шевченка в Семенівці, створеному земляками.

У Національному військово-історичному музеї України відбулася презентація книги нашого земляка Олександра Асадчева "Книга пам'яті селища Радуль Ріпкинського району Чернігівської області".

На радість радульцям

Раніше презентація цього унікального видання відбулася в Чернігівській обласній науковій бібліотеці імені В. Короленка. Це книга вічної пам'яті, книга-біль, книга – пам'ятник. Присвячена землякам-героям, які загинули у горнілі Другої світової війни та локальних військових конфліктах ХХ ст.

Допоміг у виданні книги меценат з Ніжина М. Лисенко.

Від Чернігівського земляцтва на презентації були присутні заступник керівника Ріпкинського відділення Володимир Федяй та Михайло Волохін, який допомагав у добірці матеріалу.

Автор фундаментального дослідження та упорядник О. Асадчев провів колосальну пошукову, науково-дослідницьку та літературну роботу,

щоб розповісти про героїчні і трагічні сторінки історії свого рідного селища Радуль. Під час презентації книги він детально розповів, як зароджувався та втілювався в життя цей благородний задум, справжня епопея, яка звеличує велич подвигу наших земляків-радульців. Автор яскраво змальовує мешканців селища, які не повернулися з вогненних доріг Першої та Другої світових воєн та локальних збройних конфліктів, подає багато документів про битву за Дніпро восени 1943 року.

Лише під час Другої світової війни 849 радульців пішли на фронт, з них 445 загинули (половина – від ран), 242 – зникли безвісти.

У книзі є і короткий історичний нарис про селище Радуль, що містить

інформацію, якої немає в друкованих джерелах або вона знаходиться у виданнях, що маловідомі широкому загалу.

Автор книги подарував її чернігівським районним та обласній бібліотекам, історичному музею, державному архіву, обласній організації Національної спілки краєзнавців та Чернігівському земляцтву.

Виступаючи на презентації віддали належне автору-упоряднику книги за велику любов до рідного краю та відзначили, що, не будучи професійним письменником чи істориком, той взяв на себе сміливість підготувати це видання і створив справжню краєзнавчу книгу.

Володимир ФЕДЯЙ

Любецький шлях

Днями в Чернігівському районі відкрився туристичний сезон. Розпочався захід презентацією одного з 10 туристичних маршрутів – "Любецький шлях: православні святині Чернігівського району" в Новому Білоусі, де працівники відділу культури і туризму райдержадміністрації презентували збірник "Дерев'яні храми Чернігівського району", виданий за сприяння Чернігівської райдержадміністрації.

Також було представлено виставки творчих робіт місцевих майстрів, узагальнену інформацію про туристичний потенціал Чернігівського району і, звичайно ж, одну з найстаріших культових споруд – дерев'яну Троїцьку церкву, зведену наприкінці XVII ст. Представники ЗМІ, громадських організацій області та району, науковці, місцеві мешканці стали учасниками урочистого відкриття в Новому Білоусі інформаційного стенда про знакові події з життя

церкви (XX ст.), прикрашену розписними іконами, які створила місцева художниця Валентина Гончар, у Рудці; Свято-Покровську церкву в Мохнатині,

де знаходиться чудотворна ікона Мохнатинської Богоматері, образ якої прославився в Мохнатині 1691 року; церкву Різдва Пресвятої Богородиці в Довжикі та дерев'яну церкву Святого Духа в Кувечичах (XIX ст.). Місцеві священики провели невеличкий експрес-курс щодо історичного розвитку церков, розповіли про особливості релігійного життя прихожан. Цікавою була розповідь знаного поета і краєзнавця Володимира Сапона про священика, науковця та дослідника Костянтина Карпинського, пам'ятна дошка на честь якого цього дня була встановлена на церкві в с. Рудка. Доречними були і вірші поетеси Надії Галковської.

Не залишив байдужими і меморіальний захід у Кувечичах, приурочений трагічній події в історії села: саме 28 квітня цей населений пункт був повністю спалений нацистськими окупантами.

Також на пам'ять про історичні події Другої світової війни біля Кувечичької

школи відкрили інформаційний стенд "154-й пересувний польовий госпіталь у с. Кувечичі. 25 вересня – 15 грудня 1943". Почесну місію відкриття стенду

здійснили виконавчий директор столичного Чернігівського земляцтва Тетяна Літошко та сільський голова Микола Навара. Доречною була активна участь сільської громади, школярів з учителями, які привітали земляків та гостей пристрасними віршованими рядками, присвяченими трагічній події. Біля пам'ятника була розгорнута імпровізована виставка старожитностей.

В кожному храмі гостей привітно зустрічали їхні настоятелі, яким випала доля надалі зберігати унікальні дерев'яні споруди.

Завершився захід на Довжицьких озерах, де учасники відчули себе справжніми туристами, скуштувавши смачної юшки.

Цей захід відбувся за сприяння районної державної адміністрації, Новобілоуської, Рудківської, Мохнатинської, Довжицької та Кувечичької сільських рад, депутата обласної ради І.В. Базалінського та депутата районної ради М.М. Купрієнка.

У відкритті маршруту брали участь і представники столичного Чернігівського земляцтва – Тетяна Літошко, Ганна Скрипка та Андрій Жинський.

Наш кор.
Фото Ганни СКРИПКИ

Днями на пам'ять про історичні події Другої світової війни біля Кувечичької школи відкрили інформаційний стенд "154-й пересувний польовий госпіталь у с. Кувечичі. 25 вересня – 15 грудня 1943"

населеного пункту, його історії, видатних земляків "Село на нашій Україні. Новий Білоус".

Учасники заходу під час подорожі мали змогу познайомитися з історією й інших населених пунктів, розташованих на Любецькому шляху, та оглянути культові будівлі: Михайло-Георгіївську

Знову зустріч на малій батьківщині. На цей раз у Антонівському Будинку культури на Варвинщині. Моєму захопленню не було меж – у новоствореному музеї на другому поверсі закладу стільки унікальних експонатів, що позаздрив би і столичний музей декоративного мистецтва. Тут зібрання найцінніших предметів народного побуту і справжнє свято народної фантазії. Традиційні українські костюми, вишиті рушники, картини, наволочки, ткані вироби, крайки, плахти, доріжки. Предмети побуту з дерева: ночви, діжа, рубель з качалкою, прядки, ткацький верстат, гребінь з гребінкою, терниця, скриня, колиска, лави. Старовинні годинники, праски, ліхтарі і ще багато чого. Велика колекція гончарних виробів...

Зберігаймо генетичний код

Ці речі домашнього вжитку, перетворені руками талановитих народних майстрів у високохудожні твори мистецтва, я знову і знову розглядала з великим захопленням і цікавістю. Вони повернули мене у минуле, подарували щасливі хвилини спілкування з прекрасним, з речами, у які закладено генетичний код нації.

Пригадалось дитинство, хвилюючі спогади про нього колись вилились у вірші "Ще великуваті чобітки":

*У чулані прохолода й тиша,
Напівтемно навіть в ясний день.
Деся за скринєю сховалась миша,
Затаїлась там і ні телень.
А мені ж цікаво до нестями
Роздивитись, де і що лежить,
Доки ще немає вдома мамі,
Доки день до вечора біжить.
На полицях глечики, горнята,
І полумиски, і казани.
Чим багата українська хата –
В свято вам покажуть всі вони.
А у скрині – там всього доволі:
Рушники, й корсети, й сорочки
Полотняні, вибілені в полі.
Біля скрині – з хрому чобітки.
Одягнусь у вишиту сорочку,
У корсет, і плахту підв'язу
Крайкою, яку знайшла в куточку,
Та й мерщій до дзеркала біжу.
Подивлюсь, яка я українка.*

*Випало намисто із руки.
Глянула і розсміялась дзвінко –
Ще великуваті чобітки.
Взулась, запишалася, нівроку,
По кімнаті павою пройшлась...
Одягну це все через три роки,
І тоді ніхто не скаже: "Зась!"*

Народні майстри завжди виробляли предмети, які були потрібними в домашньому побуті. Найпростіший виріб із дерева чи глини прикрашався різьбленням чи орнаментом і в ньому на диво вміло творці передавали природні властивості матеріалу – різноманітні колір чи візерунок.

Директор Будинку культури Надія Григорівна Масло з гордістю представляла нам зібрані сільськими активістами унікальні вироби, розповідала про їх історію. Особливо мене вразила

дуже велика і цінна колекція вишитих рушників, їх, мабуть, близько сотні. На деяких рушниках вишите дерево роду, на інших – дата виготовлення. І майже всі вони з ручним плетеним мереживом. Очевидно, ці рушники були невід'ємною деталлю церковного і селянського буття. Тут же, в куточку, стояло і весільне гільце.

Я не стрималась, і попросила жінок виконати кілька весільних обрядових пісень. Учасниці фольклорного колективу "Антонівчанка" заспівали, і я перенеслась думками у минуле століття, у свою юність, на звичайне сільське весілля з традиційними обрядами викупу нареченої, "сварки" дружок та світилок, весільного "поїзда" з приданим та ін. Як член ради клубу краєзнавців Броварської районної бібліотеки я вже кілька років збираю фольклор: пісні, колядки, щедрівки, гаївки, а тут так поталанило! Звичайно ж, це все було записано на відео і вже розміщено у моїй скарбниці зібрань.

Тут же, у музеї, привітна і талановита директор Антонівської школи Тетяна Анатоліївна Стеценко презентувала свою другу збірку поезій та прозових творів "Коли щаслива жінка". Вона люб'язно подарувала свій твір не тільки мені, а ще й Броварській районній та Требухівській сільській бібліотекам. А Надія Григорівна передала для музейної кімнати Броварської центральної районної бібліотеки кілька експонатів зі своєї багатой колекції.

Потім я читала землякам власні вірші, подарувала книги, відеофільм та світлини, зроблені на загальних зборах Чернігівського земляцтва у Києві, адже талановитий фольклорний колектив "Антонівчанка" там представляв наш Варвинський край своїм голосним піснеспівом.

Пройшов час, а я все під враженням цієї дивовижної зустрічі із земляками на малій батьківщині. Хочеться, щоб народне мистецтво не здавалось нинішньому поколінню чимось далеким, відсталим, щоб воно гідно цінувало майстерність своїх предків, знало корені свого роду, зберігало генетичний код нації.

Надія КОЛЬЦОВА,
член НСЖУ

Всі знаменитості були диваками. Той в діжці з-під огірків оселився, інший вихвалявся перед громадою тим, що нічого не знає. Дійсно, дивак. Знайшов чим хизуватися. У нас таких безліч. Майже вся Верховна Рада.

Наш земляк і мій хрещеник у журналістиці (сам в тому зізнався) нардеп Олег Ляшко колекціонує монети і краватки. Монети, правда, вже розтринькав. Пішли на придбання житла і брендового одягу. А краваток зібрав декілька сотень. Та, врешті, для повсякденного носіння перед парламентськими кралями обрав одну – кольору яскравого піонерського галстука, котрого не доносив свого часу. Бо, працюючи в ранній юності на фермі тваринником... воно якось ніби й ні до чого.

А дивацтво мого нового друга Шафранського в тому, що він у друзі обрав мою пересічну особу банального інженера. І це коли на нашому молодому жилмасиві ко-го тільки не поселили – від "А" до "Я" – академіків, співаків, поетів, винахідників, екстрасенсів, генералів, спортсменів, відьом і відьмаків, злодіїв і політиків та інших, як то кажуть, усіх по парі. А він свідомо мене у друзі обрав. З надзвичайною простотою і скромністю, притаманною лише великим, ляснув мене по плечу, розпитав про життя-буття, трохи поспівчував, мовляв, при бажанні навіть з інженерів можна в люди проштовхнутися. Зітхнув та й запропонував піти з ним на пиво. І, врешті, – о, блаженна мить, о нездійсненна мрія поселенців нашого масиву! Запросив приходити до нього на прийом не через парадний вхід, на дверях якого барвіста вивіска, виписана твердою рукою самого Шафранського, стисло, але дохідливо інформує про

те, що в силу певних причин прийому сьогодні не буде. А заходить в оті заповітні двері з чорного входу, завше відчинені лише для дуже обмеженого кола привілейованих осіб.

МЕНІ ДОБРЕ:

мій друг – Шафранський

Тепер мені добре. Найголовніші проблеми вирішені, вивільнилося чимало часу, стала просторішою квартира. І всі мені заздять – бо мій друг

Шафранський! Весь мікрорайон зі мною вітається і всі намагаються вступити зі мною у дружні добросусідські стосунки, аби хоча б у такий спосіб наблизитися до Шафранського.

Анекдоти і легенди про нього ще не перейшли рубікону нашого району. Але це не заважає Шафранському бути знаменитістю №1 нашого масиву. У вільний від роботи час ми прогулюємося з ним головною вулицею, не оминаючи жодного пабу, який трапляється на нашому шляху.

І тоді на нас дивляться так, наче ми знаменита кінозірка і уславлений футболіст в одній особі. Та найбільш містичний вплив нашої дружби на оточуючих я спізнав одного пізнього вечора... Біля гастроному до мене підійшли двоє дебелих молодиків з пляшкою "червоного міцного" в руках.

– Ану, інтелігентик, пригощайся і знай наших! Сьогодні Васка всіх частує, бо виграв у "Спортлото".

А їхні мармизи промовляли: спробуй лишень відмовитися, одразу за комір вилеємо. Поки я роздумував, пити чи не пити, один з парубків міцно обійняв мене за плечі, а інший тицьнув шийку пляшки в зуби. Аж тут підбіг третій, червонощокий, мабуть, то і був Васка. Коли він побачив мене у такому становищі, обличчя у нього перекосилося від жаху, і його затіпала пропасниця.

– Та ви що, свині собачі, оце робите? Та ви хоча б знаєте, що це друг самого Шафранського? Єдиного приймальника склопосуду на весь масив!

Тепер мені добре! Мій друг – Шафранський!

Валентин АВДЕЄНКО

ОТЧИЙ ПОРІГ

Шеф-редактор
Віктор ТКАЧЕНКО
Головний редактор
Леонід ГОРЛАЧ
Засновник: товариство
"Чернігівське земляцтво"
в м. Києві

Газета зареєстрована Державним комітетом інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України 06.XI.2001 р.
Реєстраційне свідоцтво: серія KB №5594
Передплатний індекс 37630

Адреса редакції:
02002, Київ, Броварський проспект, 15,
тел. 206-87-12
Контакти: www.chz.org.ua,
e-mail: otporig@ukr.net

РЕДАКЦІЙНА РАДА:

В.В. Ткаченко, В.І. Авдеєнко,
Л.Н. Горлач (Коваленко),
А.Л. Курданов, Т.А. Літошко,
П.І. Медвідь, О.Ф. Орехович,
Ю.А. Русанов, М.М. Ткач,
В.В. Пушкарєв, В.Є. Устименко,
М.І. Халимоненко.

За достовірність фактів, точність імен і прізвищ, географічних та історичних реалій відповідають автори публікацій.

Передрук тільки з відома видання. Рукописи не рецензуються і не повертаються.

Літературний редактор **Ганна Скрипка**.
Комп'ютерний набір **Ганна Скрипка**.

Верстка, дизайн **Оксана Кисленко**.

Надруковано та зверстано на замовлення товариства "Чернігівське земляцтво" в м. Києві у КП "Редакція журналу "Дім, сад, город".
Тираж 1100.